

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2016

PAMÁTNÍK TEREZÍN

malá PEVNOST

MUSEUM TEREZIN

národní kulturní památka

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2016

Název zpracovatele: Památník Terezín
Sídlo organizace: Principova alej 304, 411 55 Terezín
IČ: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: 416 782 225, 416 782 442, 416 782 131
GSM: 604 241 179, 606 632 914
Fax: 416 782 245
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Internetové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná Ministerstvem kultury České republiky
pod Sp. Zn.: MK-S 14 780/2013 ze dne 29. 11. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREZÍN

Památník Terezín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terezín, dějiny terezínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích a starší historii města Terezín a sbírku výtvarných děl. Sbírkou vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkové činnosti.

Spravuje historický knižní fond (sbírkový), odbornou knihovnu a sbírku písemností archivní povahy.

- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji společnosti.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty pocházejí.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích zřízených v bývalých koncentračních táborech Auschwitz-Birkenau v Osvětimi (Polsko) a v Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče, provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti.
- Trvale zajišťuje průvodcovské služby a podává o nich podrobné informace.
- Soustavně vyhodnocuje vývoj návštěvnosti a údaje o ní zveřejňuje.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terezín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled uspořádaných akcí a výstav.
Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Výzkumná činnost
- 8. Vzdělávací činnost
- 9. Dokumentace a sbírky
- 10. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 11. Technická a stavební činnost
- 12. Výhled na rok 2017

© Památník Terežín
ISBN 978-80-88052-07-4

ÚVODNÍ SLOVO

Zpráva, kterou předkládáme veřejnosti, je informací o tom, jak bylo naplňováno poslání Památníku Terezín, které je stanoveno jeho zřizovací listinou. Chtěl bych hned v úvodu ocenit poctivou práci všech pracovníků, která umožnila, aby byly splněny úkoly vyplývající z tohoto poslání při připomínání, výzkumu a vzdělávání o nacistických represivních zařízeních v Terezíně a Litoměřicích, jakož i v objasňování širších souvislostí politické a rasové perzekuce v letech okupace českých zemí nacistickým Německem. Chci zároveň také poděkovat našim domácím i zahraničním partnerům a spolupracovníkům, kteří se na tom spolupodíleli a ocenit soustavnou pomoc a podporu, kterou nám také v uplynulém roce poskytovalo Ministerstvo kultury České republiky.

K hlavním úkolům Památníku Terezín patřila příprava a organizace vzpomínkových setkání, připomínajících oběti rasové a politické perzekuce v českých zemích a v dalších oblastech Evropy okupovaných nacistickým Německem. Vzpomínková akce u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holokaustu Jom ha-šoa se uskutečnila 5. května za účasti vrchního zemského rabína Karola Efraima Sidona v prostoru před bývalou modlitebnou z doby židovského ghetta v Dlouhé ulici. Jako již tradičně přečetli při této příležitosti bývalí vězni ghetta, členové Terezínské iniciativy, dalších sto jmen Židů, příslušníků deportačních transportů do Terezína, kteří v době holokaustu zahynuli. Tento pietní akt měl znovu velmi působivý charakter, tentokrát ještě zvýrazněný vystoupením Synagogálního sboru z Curychu.

Každoroční ústřední vzpomínková akce Terezínská tryzna, věnovaná obětem nacistické okupace z našeho území, ale i jiných evropských zemí, se opět konala třetí květnovou nedělí, tentokrát 15. května. Bezprostředně před jejím zahájením byla položením věnců uctěna památka obětí poslední popravy v terezínské Malé pevnosti, ke které došlo 2. května 1945.

Samotné Terezínské tryzny se zúčastnili představitelé vlády, zástupci Parlamentu České republiky, politických stran i zastupitelských úřadů mnoha zemí světa. Přítomna byla také řada bývalých vězňů. Jejich celostátní organizace, Český svaz bojovníků za svobodu, byla tradičně spoluorganizátorem tryzny a úvodní projev proto přednesl předseda Ústředního výboru této organizace Jaroslav Vodička. Hlavní projev poté proslovil předseda Senátu Parlamentu České republiky Milan Štěch. Po křesťanské modlitbě se ujal slova vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon, který dříve, než přednesl dvě židovské modlitby, přednesl kritické výhrady k některým myšlenkám z projevu Jaroslava Vodičky. Obdobně negativní byla poté i řada ohlasů v médiích.

Významnou osobností vězněnou v policejní věznici v Malé pevnosti v Terezíně byla Milada Horáková. Nacistické věznění přežila, avšak za své politické aktivity po osvobození, v době zápasu o příští směřování státu, byla odsouzena k trestu smrti

a popravena. Tento zločin si připomenuli účastníci pietního aktu, který uspořádal Památník Terezín společně s Konfederací politických vězňů dne 28. června v Pamětní síni Malé pevnosti.

Ve spolupráci s Federací židovských obcí v České republice a Pražskou židovskou obcí se uskutečnila tryzna Kever Avot, která je pořádána na památku zahájení deportací Židů z českých zemí a k uctění jejich obětí v průběhu holokaustu. Od roku 1946 se koná vždy v neděli týden před nejvýznamnějším židovským svátkem Nového roku – Roš Hašana. Tryzna proběhla 25. září u krematoria na Židovském hřbitově a poté na pietním místě u řeky Ohře.

Významnými událostmi byly vzpomínkové akce, které se uskutečnily k připomenutí 75. výročí vzniku terezínského ghetta. Dne 14. července byla v Muzeu ghetta otevřena výstava Svědectví o proměnách města, přibližující tvář ghetta pomocí dokumentů a stavebních plánů tzv. židovské samosprávy z let 1941–1945. Hlavní události pak proběhly 17. října, kdy byl kromě uvedeného výročí připomínán i počátek deportací Židů z českých zemí. Při této příležitosti byla zpřístupněna hlavní část prostor bývalého Kolumbária ghetta a uskutečnilo se také setkání bývalých vězňů terezínského ghetta a příslušníků druhé a třetí generace členů Terezínské iniciativy. V kině Muzea ghetta se poté konal komorní koncert.

S uspokojením se je možno ohlédnout za činností jednotlivých oddělení Památníku Terezín. Historické oddělení pokračovalo ve výzkumu dějin ghetta, policejní věznice v Malé pevnosti Terezín a koncentračního tábora v Litoměřicích. Dokončilo zpracování tématu historické topografie ghetta, jehož výstupem se stala již zmíněná výstava o proměnách města v době ghetta. Soustavné úsilí bylo věnováno digitalizaci sbírkových materiálů, doplňování existujících databází bývalých vězňů a umístování nových souborů dokumentů na webové stránky Památníku Terezín. Nově byla vytvořena databáze vězňů z českých zemí v koncentračním táboře Buchenwald. Pokračovala i mezinárodní výzkumná spolupráce, jako například příprava mezinárodní putovní výstavy o místech vyvražďování Židů v Bělorusku, která byla poprvé otevřena v Hamburku. Kromě řady dalších míst v zahraničí ji budou moci zhlédnout i návštěvníci Památníku.

Vzdělávací oddělení v loňském roce zorganizovalo a obsahově zajistilo celkem 218 jednodenních a vícedenních seminářů, kterými prošlo 7 892 účastníků. Jednalo se převážně o semináře pro školní mládež z České republiky i ze zahraničí (zejména ze Spolkové republiky Německo) a semináře pro pedagogy nejen z České republiky, ale i z Polska, Dánska a Velké Británie. Tyto semináře se nekonaly pouze v Památníku Terezín, ale i v mnoha dalších domácích a zahraničních partnerských institucích. Jako každoročně též proběhla literární a výtvarná soutěž pro mládež, tentokrát pod názvem Vyučování bylo přísně zakázáno. Nejlepší práce z dosavadních ročníků výtvarné soutěže byly vystaveny v celkem osmi místech. Z dalších aktivit vzdělávacího oddělení bych rád zmínil nový projekt Školákem ve válečných letech, na kterém naše instituce spolupracuje s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou

J. A. Komenského, Institutem Tereziánské iniciativy a Národním institutem pro další vzdělávání.

Hlavním úkolem sbírkového oddělení bylo zkvalitnění badatelských služeb, v rámci kterého se pracovníci soustředili na digitalizaci sbírkových předmětů, doplňování informací o sbírkových předmětech a jejich autorech a na postupné zpřístupňování těchto údajů na internetu. Oddělení se také přípravou materiálů a odbornými konzultacemi podílelo na repasi stálých expozic v bývalých Magdeburských kasárnách. Ve druhém pololetí pak probíhala inventarizace sbírkových předmětů.

Také dokumentační oddělení zajišťovalo kvalitní badatelské služby a pokračovalo v restaurování a konzervaci dokumentárního materiálu. Výrazným způsobem se oddělení podílelo na programu digitalizace sbírek, v jehož rámci byly pořízeny např. skeny jmenných listin židovského obyvatelstva Protektorátu Čechy a Morava a dalších seznamů osob postižených perzekucí Židů v protektorátu. Mimo plán byly digitalizovány dokumenty dle požadavků interních i externích žadatelů. I v roce 2016 pokračovalo doplňování skenů do databáze listinného materiálu dostupné na webových stránkách Památníku Terezián. Ve zvýšené míře byly poskytovány kopie některých dokumentů a odborné konzultace nejen řadě badatelů, ale i filmovým a televizním štábům a zástupcům dalších médií.

Oddělení vnějších vztahů a marketingu po organizační stránce zajišťovalo výše zmiňované výstavy, vzpomínkové a další akce. Zejména prostřednictvím médií pak pečovalo o rychlé a kvalitní informování veřejnosti o aktivitách Památníku Terezián. V souladu s potřebami adekvátní reakce na rychlý technický rozvoj především v oblasti informačních médií, provázený rostoucím významem sociálních sítí, průběžně zajišťovalo zkvalitňování webových prezentací Památníku Terezián a profilu na sociální síti Facebook. Dále zintenzivnilo spolupráci s celostátními i regionálními cestovními kanceláři, vydávalo tiskové zprávy a zajišťovalo systematickou ediční činnost. Úspěšně působilo i v oblasti marketingu, neboť zajišťuje i nezbytné obchodní vazby naší instituce.

Náročné úkoly plnilo technické oddělení. I když hlavní důsledky povodně z roku 2002 byly odstraněny v průběhu několika posledních let, její dlouhodobé dopady přetrvávají, navíc se k nim přidaly škody způsobené povodní v roce 2013. Ve správě instituce se kromě budov ve městě Terezián nacházejí objekty bývalých fortifikací, především Malá pevnost a rozsáhlé areály pamětních míst. Jejich údržba a opravy v souladu se zásadami památkové péče jsou velmi náročné a nákladné. Nadto je třeba technicky zabezpečovat provoz muzejních expozic a komplexů, odborných a provozních pracovišť a ubytovacích kapacit, dále zajišťovat technické podmínky pro pořádání vzpomínkových akcí a dalších významných událostí v naší instituci. Rozsáhlé byly zejména práce na zpřístupnění zbývající části objektu bývalého Kolumbária z doby ghetta veřejnosti.

Také ekonomické oddělení plnilo řadu úkolů, které jsou v souvislosti s rozšiřováním různých činností Památníku Terezián stále náročnější. Díky poctivé práci jeho

pracovníků, která není příliš patrná navenek, vyšla naše instituce s úspěchem ze všech prověrek a kontrol. Ostatní oddělení v něm pak měla spolehlivé zázemí pro svou činnost.

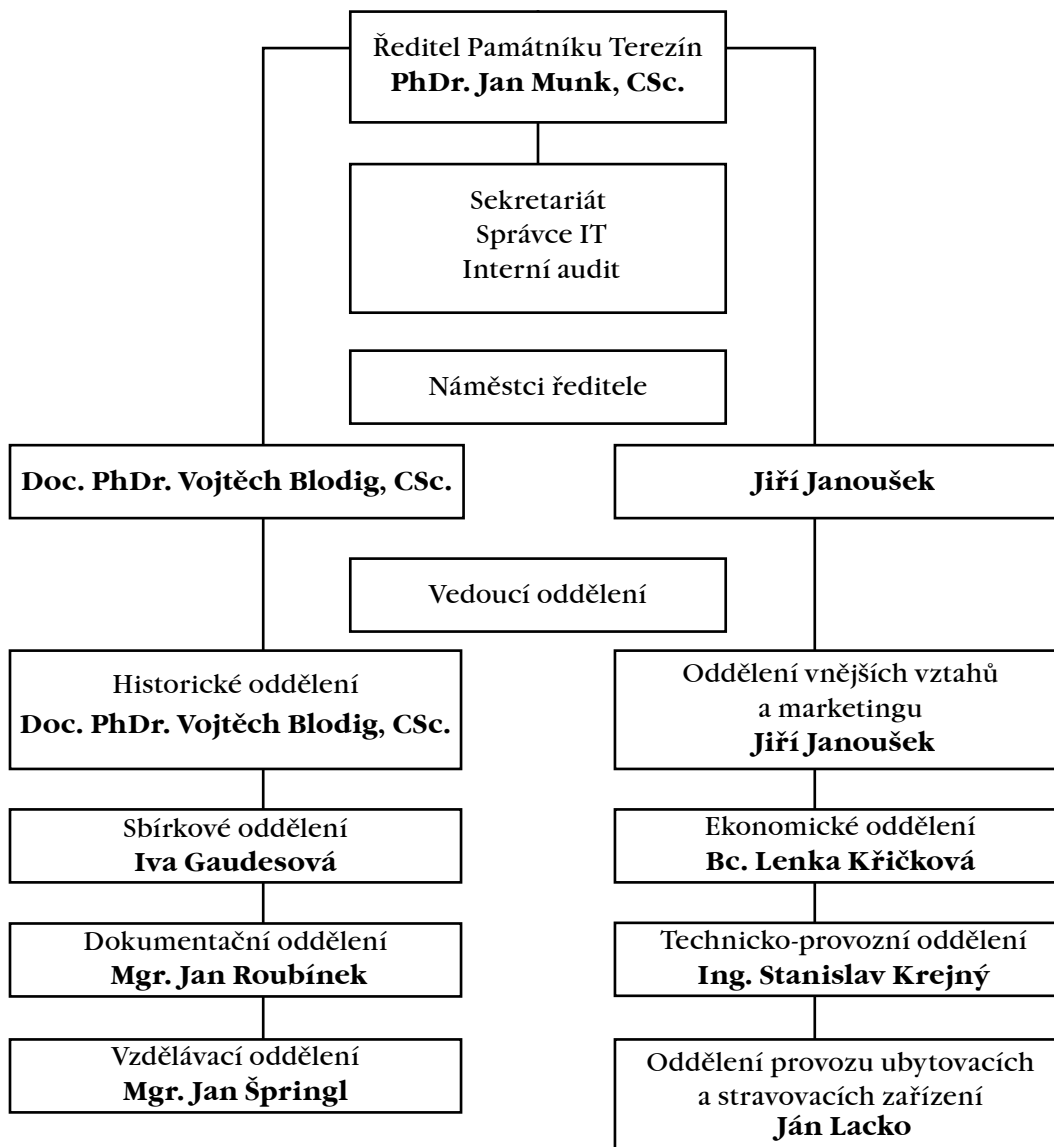
V průběhu celého roku plnilo zodpovědně své úkoly související se zajišťováním významných akcí v Památníku Terezín a služeb pro účastníky vzdělávacích programů oddělení provozu ubytovacích a stravovacích zařízení.

V dalších částech této zprávy naleznete podrobnější informace o činnosti jednotlivých oddělení. Chtěl bych se ale ještě krátce zastavit u otázky návštěvnosti, neboť její vývoj považuji za ukazatel úspěšnosti práce Památníku Terezín. Celkově v loňském roce Památník Terezín navštívilo 282 199 osob, což představuje nárůst o 4,3 %. Nejvyšší byl v Malé pevnosti, kterou navštívilo 272 099 osob, tedy meziročně o 6,3 % více. Muzeum ghetta navštívilo celkem 203 150 osob, což představuje nárůst o 5 % a bývalá Magdeburská kasárna 96 115 osob, tj. o 3,4 % více.

Nepochybuji o tom, že i v roce 2017 se budeme moci spolehnout na poctivou práci a iniciativu pracovníků Památníku Terezín a dobrou spolupráci a podporu ze strany našich partnerů a přátel. Za trvalou jistotu pak považuji podporu ze strany Ministerstva kultury České republiky. V roce 2017 si budeme připomínat 70. výročí vzniku Památníku Terezín. Jsem přesvědčen, že je důstojně vzpomeneme především dobrými výsledky naší práce.

PhDr. Jan Munk, CSc.,
ředitel Památníku Terezín

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

1 Objekty a areály spravované Památkem Terezín představují ojedinělý muzejní komplex, který je každoročně cílem statisíců lidí. Zahrnuje i vynikající ukázky vrcholného fortifikačního inženýrství z konce 18. století, které budí zájem četných návštěvníků. Naprostá většina z nich však přijíždí proto, aby se seznámila s místy, která jsou spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, zavlčených v době druhé světové války z mnoha zemí do represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích.

2 Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Dalšími pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Obřadní místnosti a Kolumbárium ghetta a pietní místo na břehu Ohře.

[3] V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznici gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

[4] Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přílehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do podzemí, kde vězni tohoto tábora svou otrockou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí objednávce lze navštívit s průvodci i krematorium koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- [5] Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941-1945 – expozice v Muzeu ghetta;
- [6] Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově;
- [7] Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta;
- [8] Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [9] Hudba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [10] Výtvarné umění v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [11] Literární tvorba v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [12] Divadlo v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [13] Pravda a lež. Filmování v terezínském ghettu – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách;
- [14] Rekonstrukce „mansardy“ vězňů terezínského ghetta – expozice v Dlouhé ulici 17;

- 15 Malá pevnost Terezín 1940-1945 – expozice v Muzeu Malé pevnosti;
16 Výtvarná expozice Památníku Terezín Umění proti fašismu a válce – expozice v Muzeu Malé pevnosti;
17 Koncentrační tábor Litoměřice 1944-1945 – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti;

- 18 Terezín 1780–1939 – expozice ve vstupním objektu Malé pevnosti;
- 19 Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948 – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti;
- 20 Milada Horáková 1901–1950 – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti;
- 21 Vězeňská prádelna – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti;
- Kamila Ženatá. Oplakávání – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti.

Návštěvníci mohou každoročně zhlédnout rovněž řadu krátkodobých výstav.

Badatelé mohou také využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku Terezín

(www.pamatnik-terezin.cz). Pracovníci Památníku Terezín poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST PAMÁTNÍKU TEREZÍN V ROCE 2016

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	5 216	4 228	1 849	502
Únor	10 537	8 373	5 369	1 269
Březen	26 009	22 370	15 932	2 335
Duben	31 174	24 975	17 584	4 299
Květen	34 769	21 639	11 317	7 107
Červen	29 834	22 214	13 287	5 232
Červenec	36 427	27 602	13 541	2 952
Srpen	31 282	23 202	9 934	2 839
Září	30 481	25 926	16 075	2 055
Říjen	27 031	22 456	13 586	2 562
Listopad	11 461	8 781	4 321	1 635
Prosinec	7 978	6 714	2 269	678
ROK 2016	282 199	218 480	125 064	33 465
Rok 2015	270 564	214 050	124 000	29 502
Rozdíl	+ 11 635	+ 4 430	+ 1 064	+ 3 963

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2016

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	4 781	3 808	1 717	496
Únor	9 923	7 826	5 173	1 260
Březen	25 242	21 683	15 626	2 315
Duben	30 360	24 253	17 252	4 287
Květen	33 590	20 666	11 055	7 058
Červen	28 441	20 889	12 596	5 209
Červenec	35 117	26 463	13 132	2 897
Srpen	30 068	22 097	9 597	2 802
Září	29 763	25 255	15 962	2 037
Říjen	26 424	21 885	13 409	2 549
Listopad	10 940	8 394	4 241	1 533
Prosinec	7 450	6 199	2 118	671
ROK 2016	272 099	209 418	121 878	33 114
Rok 2015	255 982	201 644	119 521	29 058
Rozdíl	+ 16 117	+ 7 774	+ 2 357	+ 4 056

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2016

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	3 803	3 014	1 169	432
Únor	7 843	6 148	3 858	1 080
Březen	17 138	14 517	9 678	1 705
Duben	18 972	14 744	9 546	3 011
Květen	25 258	14 795	7 264	5 430
Červen	22 156	16 796	10 052	4 004
Červenec	27 142	20 967	10 029	2 265
Srpen	23 704	18 005	7 342	2 150
Září	22 158	19 220	11 444	1 526
Říjen	20 544	17 136	10 062	2 168
Listopad	8 176	6 142	2 672	1 361
Prosinec	6 244	5 467	1 717	506
ROK 2016	203 150	156 951	84 833	25 638
Rok 2015	193 412	150 581	82 351	23 629
Rozdíl	+ 9 738	+ 6 370	+ 2 482	+ 2 009

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2016

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Mládež ČR
Leden	2 508	2 008	856	366
Únor	5 234	4 220	2 859	822
Březen	8 476	6 914	4 493	1 197
Duben	9 449	7 097	4 454	1 861
Květen	10 666	6 302	2 737	3 447
Červen	10 632	8 125	4 451	2 071
Červenec	10 603	9 015	3 923	492
Srpen	10 165	8 593	2 972	524
Září	10 348	9 131	5 009	800
Říjen	10 110	8 416	4 685	1 281
Listopad	4 308	3 081	1 338	1 006
Prosinec	3 616	3 114	1 012	405
ROK 2016	96 115	76 016	38 789	14 272
Rok 2015	92 924	74 376	40 730	11 918
Rozdíl	+ 3 191	+ 1 640	- 1 941	+ 2 354

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2016

- 22 Dne 5. května se konala vzpomínková akce u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holokaustu Jom ha-šoa, který se koná vždy ve výroční den (podle židovského kalendáře) povstání ve varšavském ghettu. Zúčastnil se jí vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon a další hosté. V jejím závěru vystoupil Synagogální sbor z Curychu (Švýcarsko).
- 23 Dne 15. května se konala Terezínská tryzna na Národním hřbitově za účasti zástupců Senátu Parlamentu České republiky a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vlády České republiky, zastupitelských úřadů mnoha zemí a dalších hostů. Hlavní projev přednesl předseda Senátu Parlamentu České republiky Milan Štěch.
- 24 V den konání Terezínské tryzny proběhlo nejprve kladení věnců na popravišti v Malé pevnosti k uctění památky obětí poslední popravy v Terezíně 2. května 1945.
- 25 Dne 27. června se v Pamětní síni v Malé pevnosti uskutečnil pietní akt k výročí popravy Milady Horákové.
- 26 Dne 25. září se konala v prostoru Židovského hřbitova a na pietním místě u řeky Ohře tryzna Kever Avot za oběti nacistické genocidy Židů z českých zemí.
- Dne 25. září byl v půdním divadle v bývalých Magdeburských kasárnách uveden dětský muzikál na motivy knihy Jana Karafiáta Broučci v provedení studentů z Central Michigan University (USA).
- 27 Dne 17. října byla zpřístupněna další část prostor bývalého Kolumbária v rámci připomínání 75. výročí zahájení deportací Židů z českých zemí a vzniku terezínského ghetta. Při této příležitosti se ve stejný den uskutečnilo setkání bývalých vězňů terezínského ghetta a příslušníků druhé a třetí generace členů Terezínské iniciativy. V kině Muzea ghetta se pak konal komorní koncert, na němž vystoupili členové Revesz Tria z Nizozemska a český houslový virtuóz Jaroslav Svěcený.

PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2016

- Ruth Schreiber. Dopisy mých prarodičů – výtvarná výstava;
- 28 Stefan Hanke. Přežili koncentrační tábory – výstava fotografických portrétů;

- 29 Josef Čapek. Malíř, básník, spisovatel – dokumentární výstava;
 Já je někdo jiný. Obrazy, kresby, koláže, objekty – skupinová výtvarná výstava surrealistů;
 Vyučování bylo přísně zakázáno! – výstava prací z výtvarné soutěže Památníku Terezín;
 30 Adolf Hoffmeister. Protiválečná tvorba (výběr z díla) – výtvarná výstava;
 31 Svědectví o proměnách města. Terezín ve stavebních plánech a dokumentech židovské samosprávy 1941–1945 – dokumentární výstava;
 Xénia Hoffmeisterová. Stíny – výtvarná výstava;
 32 Nezapomeň své jméno. Osvětimské děti – dokumentární výstava.

PUTOVNÍ VÝSTAVY ZAPŮJČENÉ JINÝM INSTITUCÍM

- Vzpomínky. Projekt volných vyprávění pamětníků oživujících zážitky z období nacistické okupace – dokumentární výstava (Horní synagoga Mikulov);
- „Rodinný tábor“. Výstava k výročí likvidace terezínského „rodinného tábora“ v Auschwitz-Birkenau – dokumentární výstava (Palác OSN, Ženeva);
- Vedem. Tajný časopis chlapců z období terezínského ghetta – dokumentární výstava (Synagoga Turnov, BAŠEVI Jičín, Gymnázium Třinec);
- Stauffenberg a „Operace Valkýra“. Atentát na Hitlera z 20. července 1944 – dokumentární výstava (Památník Lidice, Základní škola UNESCO Uherské Hradiště)
- Alfred Kantor. Terezín – Osvětim – Schwarzheide. Holokaust v deníku umělce (Synagoga Turnov).

ORGANIZAČNÍ ČINNOST A VZTAHY K VEŘEJNOSTI

- Byly vydávány tiskové zprávy k nejdůležitějším událostem a zajištěno jejich zprostředkování lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centrům, partnerským organizacím a institucím podobné povahy.
- Pokračovaly prezentace Památníku Terezín na stránkách odborných periodik a dalších tiskovin v oblasti cestovního ruchu, tištěných i elektronických.
- Pokračovala spolupráce s agenturou Česká centrála cestovního ruchu – Czech Tourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice České republiky (Česká centra v zahraničí).
- Pokračovala spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje na regionální úrovni.
- Pokračovala spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přilehlých obcí na místní úrovni.
- V rámci členství pokračovala spolupráce s Asociací muzeí a galerií České republiky.
- V rámci členství pokračovala spolupráce s Asociací cestovních kanceláří České republiky a Asociací českých cestovních kanceláří a agentur.
- Pokračovala spolupráce s Asociací průvodců České republiky v rámci přidruženého členství.
- Památník Terezín byl zastoupen na veletrzích cestovního ruchu v České republice i v zahraničí (přímo či nepřímo – prostřednictvím propagačních materiálů).
Přímá účast:
Holiday World 2016, Praha
Nepřímá účast:
GO 2016, Brno
ITB, Berlín
FESPO 2016, Curych

Svět knihy, Praha

- Pravidelně byly aktualizovány webové prezentace Památníku Terezín a jeho stránka na sociální síti Facebook.
- Památník Terezín se zúčastnil propagační akce institucí zřizovaných Ministerstvem kultury České republiky pod názvem „Otevřené ministerstvo“.
- Památník Terezín zajišťoval po celý rok přiměřenou propagaci své činnosti, především na místech s vysokou koncentrací turistů v České republice i v zahraničí.
- Ve spolupráci s městem Terezín byl realizován nový komplexní informační a orientační systém (stojany se šipkami a tabule s mapou) a vydány mapy všech významných objektů v Terezíně, včetně expozic Památníku Terezín.

- Oddělení vnějších vztahů a marketingu se podílelo na organizačním zajištění semináře vzdělávacího oddělení „Jak vyučovat o holokaustu“, konaného ve dnech 4. až 6. března.
- Oddělení vnějších vztahů a marketingu se podílelo na organizačním zajištění mezinárodního semináře „Holokaust ve vzdělávání“, konaného ve dnech 24. až 27. listopadu.
- Proběhly dvě kontroly České národní expozice ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi.
- Proběhla kontrola České národní expozice v Památníku Ravensbrück.

PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

- Byl obměněn a doplněn kádr průvodců.
- Ve spolupráci se vzdělávacím oddělením a historickým oddělením byl před začátkem sezóny 2016 zajištěn odborný seminář pro průvodce.
- Byly provedeny kontrolní jazykové náslechy výkladů průvodců.
- Byl obměněn a doplněn kádr kustosů výstav a stálých expozic.

EDIČNÍ ČINNOST

- 33 Byly vydány Terezínské listy č. 44.
- Byla vydána Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2015.
- 34 Čtyřikrát vyšel Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin.
- 35 Byly vydány katalogy k výstavám Xénia Hoffmeisterová – Stíny a Adolf Hoffmeister – Protiválečná tvorba.
- Probíhalo průběžné doplňování cizojazyčných tištěných průvodců.

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Památník Terezín má zpracovány „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín stanovena výše vstupného do objektů, vymezeny všechny jeho druhy a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace existuje do části expozic bezbariérový vstup.
- Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku Terezín bude pokračovat v závislosti na finančních a technických možnostech.
- Objekty Památníku Terezín jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas: denně 8:00 – 16:30

Letní čas: denně 8:00 – 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas: denně 9:00 – 17:30

Letní čas: denně 9:00 – 18:00

Kolumbárium, obřadní místnosti

a Ústřední márnice ghetta

Zimní čas: denně 9:00 – 17:00

Letní čas: denně 9:00 – 18:00

Krematorium

Zimní čas: denně 10:00 – 16:00

Letní čas: denně 10:00 – 18:00

v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta a replika tzv. mansardy (ubytovny vězňů)

Zimní čas: denně 9:00 – 17:30

Letní čas: denně 9:00 – 18:00

Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24. až 26. prosince a 1. ledna.

Otevírací doba se mění na letní a zimní v den změny času na letní a zpět (říjen a březen).

Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku Terezín a na jeho webových stránkách.

Dny volných vstupů

Dle usnesení vlády České republiky č. 96/2014 a v rámci plnění Profilových úkolů stanovených Ministerstvem kultury České republiky bude Památník Terezín poskytovat svým návštěvníkům následující volné vstupy:

Volný vstup do následujících vybraných objektů a expozic:

Krematorium na Židovském hřbitově, modlitebna z doby ghetta, Ústřední márnice ghetta, Kolumbárium ghetta, replika „mansardy“, Obřadní místnosti ghetta a přístupy k e-kioskům.

Volný vstup do výše uvedených objektů a expozic je v těchto dnech:

- 1. června
- 28. září
- 28. října

Volný vstup do všech objektů Památníku Terezín:

V následujících dnech je volný vstup:

- Třetí květnovou neděli u příležitosti konání Terezínské tryzny.
- Dne 27. ledna u příležitosti Dne památky obětí holokaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.

Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve Výroční zprávě, která je distribuována a zároveň zveřejněna na webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník Terezín pořádá.

Fondy dokumentačního oddělení a sbírkového oddělení jsou dle platných směrnic a po předchozí domluvě přístupny badatelům.

VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

Pro Památník Terezín mají nezastupitelný význam kontakty s bývalými vězni a jejich organizacemi, dále pak kontakty s řadou muzejních, výzkumných a pedagogických institucí z domova i ze zahraničí, ale i s jednotlivci, kteří se problematice rasové a politické perzekuce v letech druhé světové války věnují.

Největší a nejaktivnější z organizací bývalých vězňů je Terezínská iniciativa, která sdružuje bývalé vězně terezínského ghetta a do své činnosti zapojuje i příslušníky druhé a třetí generace. Památník Terezín s ní tak jako v minulých letech úzce spolupracoval při realizaci výzkumných, muzejních a vzdělávacích aktivit. Lze předpokládat, že v příštích několika málo letech bude ještě možno využívat i účasti členů Terezínské iniciativy na realizaci vzdělávacích programů Památníku Terezín osvědčenou formou besed s domácími i zahraničními skupinami mládeže a v seminářích pedagogů.

Naproti tomu v případě bývalých vězňů policejní věznice Terezín vzhledem k jejich vyššímu věkovému průměru a malému počtu bude možno využít jejich spolupráce už jen výjimečně.

Trvalá pozornost byla věnována pokračování spolupráce s partnerskými institucemi. Z domácích to bylo především Židovské muzeum v Praze, s nímž pokračovala spolupráce při výzkumné činnosti, vzájemném poskytování materiálů k výstavním a jiným účelům a při činnosti vzdělávací. Dalším partnerem, s nímž pokračovala spolupráce především v oblasti vzdělávací činnosti, byl Institut Terezínské iniciativy v Praze, který byl zřízen Terezínskou iniciativou. Z domácích institucí dále probíhala spolupráce s Muzeem romské kultury v Brně, Památníkem Lidice, Národním archivem v Praze, Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, Ústavem pro studium totalitních režimů v Praze, Národním muzeem v Praze a Státním oblastním archivem v Litoměřicích.

Rovněž pokračovala spolupráce s Evropským institutem odkazu šoa, který byl založen především k zajištění dalšího pátrání po osudech židovského majetku uloupeného nacisty (ESLI – European Shoah Legacy Institute).

Po roce 1989 se rozvinula spolupráce s řadou zahraničních památníků a dalších institucí, které se zabývají připomínáním památky obětí rasové a politické perzekuce v zemích ovládaných nacistickým Německem, shromažďují písemné a hmotné památky z tohoto období a organizují výzkum a vzdělávání o této problematice. Partnerské vztahy a spolupráce s těmito institucemi byly dále prohlubovány a rozvíjeny. V Polsku to byly Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage

v New Yorku a University of South California Shoah Foundation Institute v Los Angeles, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee, v Rakousku Památník Mauthausen a Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum SNP v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě a Muzeum židovské kultury v Bratislavě.

I v minulém roce pokračovala spolupráce se spolky přátel a podporovatelů Terezína, které působí v německých spolkových zemích Sasko, Braniborsko a Dolní Sasko.

Nadále pokračovala činnost zástupců Památníku Terezín v mezinárodních organizacích, které se zabývají výzkumnými, muzejními a vzdělávacími aktivitami souvisejícími s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perzekuce.

Památník Terezín byl zastoupen v Kuratoriu bavorských památníků a v Mezinárodním fóru Mauthausen. V obou těchto sdruženích si zástupci památníků nacistické perzekuce a organizací bývalých vězňů z různých zemí vyměňují informace a posuzují koncepční návrhy týkající se současné i budoucí činnosti památníků. Památník Terezín také spolupracoval s členskými organizacemi mezinárodního sdružení International Coalition of Sites of Conscience, v němž je zastoupen jako jeden z památníků holokaustu.

V oblasti vzdělávání pokračovala spolupráce Památníku Terezín s partnerskými institucemi v Izraeli (památníky Yad Vashem a Beit Theresienstadt), Polsku (Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi) a Německu (Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee) při přípravě speciálních seminářů dalšího vzdělávání pro české učitele. Pokračovala rovněž spolupráce s česko-německou organizací Tandem – Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže s centrály v Plzni a Řezně.

Tak jako po řadu předchozích let působili v Památníku Terezín dobrovolníci, kteří jsou vysíláni spolkem Gedenkdiens z Rakouska a organizací Aktion Sühnezeichen Friedensdienste (ASF) z Německa. Těžiště jejich působení představuje spolupráce se vzdělávacím oddělením Památníku Terezín při zajišťování vzdělávacích pobytů německy mluvících skupin. Organizace ASF rovněž zajišťovala pracovní pobyty skupin mládeže v Terezíně, které jsou zaměřeny především na údržbu a obnovu některých areálů ve městě.

Výše uvedeným formám mezinárodní spolupráce a zahraničních styků odpovídala struktura zahraničních cest pracovníků Památníku Terezín. Jejich účelem byla účast na mezinárodních konferencích a seminářích (Berlín, Essen, Hannover), kurýrní cesty při doprovodu výstavních exponátů ze sbírek Památníku Terezín (Ženeva, Buchenwald), kontroly zahraničních expozic spravovaných Památníkem Terezín (Osvětim, Ravensbrück), účast na jednáních vyplývajících z členství v mezinárodních organizacích a pracovních skupinách (Mnichov, Mauthausen, Osvětim,

Bukurešť, Iasy, Washington, Milán), pietní akty pořádané partnerskými institucemi (Buchenwald, Dachau, Sereď, Banská Bystrica, Flossenbürg, Jeruzalém, Kaliště), příprava a realizace vzdělávacích programů (Ravensbrück, Jeruzalém), jednání pracovních skupin při řešení mezinárodních projektů (Berlín, Sachsenhausen), archivní výzkum (Berlín) a účast na veletrzích cestovního ruchu (Curych, Berlín).

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Výzkum dějin terezínského ghetta pokračoval dokončením úkolu zpracování historické topografie ghetta na základě dostupných archivních materiálů. Jeho výstupem se stala výstava Svědectví o proměnách města – Terezín ve stavebních plánech a dokumentech židovské samosprávy 1941–1945, která byla otevřena v rámci akcí připomínajících 75. výročí vzniku terezínského ghetta. Dalším tématem výzkumu byl mechanismus transportů do terezínského ghetta a z ghetta na Východ, do míst vyhlazování a otrocké práce. Tuto problematiku, zahrnující i úlohu železniční vlečky spojující ghetto s nádražím v Bohušovicích nad Ohří, veřejnosti přiblíží nová stálá expozice Památníku Terezín, jejíž scénář byl již dokončen. Ve sborníku Terezínské listy byl publikován výstup výzkumu problematiky útěků z terezínského ghetta. Pokračoval také výzkum úlohy židovské samosprávy ghetta a osudu invalidů v ghettu. Soustavně byla doplňována databáze bývalých vězňů terezínského ghetta a rovněž databáze dalších obětí holokaustu z českých zemí, které neprošly terezínským ghetttem. Obě databáze jsou badatelům a širší veřejnosti zpřístupněny na webových stránkách Památníku Terezín spolu s databázemi, které budou zmíněny dále.

Ve výzkumu policejní věznice Terezín byl hlavní důraz položen na dobudování databáze jejích bývalých vězňů. Pokračovalo proto získávání co největšího počtu údajů o okolnostech zatčení, věznění a dalších osudech vězňů v letech okupace. K této databázi byla připojena původní kartotéka tzv. malých evidenčních karet policejní věznice v Malé pevnosti. Na webové stránky byla vložena také původní kartotéka Německé vyšetřovací a vazební věznice Praha-Pankrác, která byla v březnu 1945 přemístěna do Malé pevnosti v Terezíně.

Byl zahájen soustavný výzkum vývoje ročních stavů vězňů policejní věznice Terezín, zahrnující jejich příchody a odchody, hromadné transporty (Sammeltransporte) do Terezína, transporty z Terezína do jiných věznic a koncentračních táborů, jakož i evidenci odloučených komand.

Rovněž výzkum dějin koncentračního tábora v Litoměřicích byl spojen především s doplňováním databáze bývalých vězňů. Postupně jsou zpracovávány nové materiály získané z Archivu bezpečnostních složek v Praze, započalo rovněž vkládání původní kartotéky koncentračního tábora Litoměřice na webové stránky Památníku Terezín.

Pokračovaly také práce na doplňování a rozšiřování databází bývalých vězňů dalších nacistických represivních zařízení, zpřístupněných na webových stránkách Památníku Terezín, t.j. databáze vězňů dalších poboček koncentračního tábora Flossenbürg na území českých zemí, a dále databází bývalých vězňů z českých zemí, kteří byli deportováni do koncentračních táborů Ravensbrück, Mauthausen a Buchenwald.

Pokračovala spoluúčast na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník Terežín reprezentuje Českou republiku (IC MEMO ICOM – sekce památníků a memoriálních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí, a IHRA – mezinárodní sdružení pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu).

Pokračovala odborná a pedagogická spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Pracovníci Památníku Terežín se zúčastnili vědeckých konferencí a seminářů k tematice, která je náplní jejich práce, a připravili pro tato jednání příspěvky představující výsledky jejich výzkumů. Pracovníci oddělení připravili příspěvky do sborníku Památníku Terežín Terežínské listy a do čtvrtletníku Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin.

Historické oddělení redakčně zajišťovalo vydávání sborníku Terežínské listy.

Výsledky výzkumné činnosti byly využívány také ve vzdělávací činnosti formou zajišťování přednášek a besed pro pedagogy, studenty a žáky z domova i ze zahraničí, jakož i formou přednášek pro veřejnost.

Pokračovalo poskytování odborných konzultací badatelům z domova i ze zahraničí, jakož i předávání informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům.

Byla zpracovávána potvrzení o věznění pro bývalé vězně nebo pro jejich rodinné příslušníky.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních, středních či odborných škol a učilišť. V roce 2016 bylo pro české školy uspořádáno 113 jednodenních a 52 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 6 416 žáků a studentů. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i školní skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 24 na vícedenní a 10 na jednodenní semináře (jednalo se o 1 019 osob). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci vysílání organizací Aktion Sühnezeichen Friedensdienste z Německa a spolkem Gedenkdienst z Rakouska, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku.

Vzdělávací oddělení se ovšem v uplynulém roce, stejně jako v letech minulých, nezaměřovalo pouze na práci s mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky prostřednictvím již několik let osvědčené struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů. Na jaře se uskutečnily dva základní třídenní semináře s názvem „Jak vyučovat o holokaustu“, jejichž program zajišťovali lektoři Památníku Terezín, Oddělení pro vzdělávání a kulturu Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak byl uspořádán nadstavbový seminář „Holokaust ve vzdělávání“, navazující na výše uvedený základní seminář. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých zemích okupovaných nacistickým Německem a seznámení s metodickými postupy uplatňovanými při výuce této problematiky v zahraničí. Vedle domácích lektorů zajišťovali výuku také lektoři z partnerských institucí v Izraeli, Německu, Nizozemsku, Polsku, Slovensku a USA. Vybraní pedagogové, kteří v minulých letech absolvovali oba druhy uvedených seminářů, se pak zúčastnili nadstavbového školení, které se tentokrát konalo v Památníku Ravensbrück a v berlínském Domě konference ve Wannsee (SRN). Čtvrtý stupeň seminářů pak již podvanácté probíhal v památníku Yad Vashem v Jeruzalémě (Izrael). Celkem v roce 2016 uvedenými pedagogickými semináři prošlo 207 účastníků.

Dalším druhem vzdělávacích akcí pro pedagogy byly semináře připravené pro zahraniční učitele: jeden pro polské učitele, uspořádaný společně se Státním muzeem Auschwitz-Birkenau v Osvětimi a Institutem národní paměti ve Varšavě, a druhý pro pedagogy z Dánska a Velké Británie, uspořádaný ve spolupráci s Danish Institute for International Studies, britským Holocaust Educational Trust a izraelským Yad Vashem. Vedle těchto akcí se uskutečnilo i dalších jedenáct školení pro různé cílové

skupiny, jichž se účastnilo 117 osob. Z nich jmenujme například seminář pro lektory působící při realizaci projektů nadace Brücke/Most.

V první polovině roku 2016 připravil Památník Terezín pro žáky základních a středních škol soutěže umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. Jednalo se o XXII. ročník literární a XX. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod názvem Vyučování bylo přísně zakázáno. Téma odkazovalo nejen na nacistický zákaz vyučování židovské mládeže v Protektorátu Čechy a Morava, ale na význam svobodného přístupu ke vzdělání vůbec. Zasláno bylo 680 prací. Stejně jako v minulém roce, tak i letos soutěže nesly název Memoriál Hany Greenfieldové na památku jejich zesnulé sponzorky a bývalé vězeňkyně terezínského ghetta. Na finančním zajištění se podílela tak jako v minulých letech také Terezínská iniciativa, jež hradí zvláštní cenu Erika Poláka, udělovanou zvláště zdařilým pracím. Výběr z výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží v tomto roce i v letech minulých, byl prezentován v Terezíně, Litoměřicích, Mostě, Teplicích, Žluticích, Brně, Olomouci a Praze.

Vzdělávací oddělení se v průběhu roku 2016 rovněž podílelo na vzdělávání posluchačů vysokých škol, a to nejen formou konzultací jejich seminárních a diplomových prací, ale také spoluprací na realizaci projektu Filozofické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem nazvaného *Communitas pro praxis*. Pracovníci vzdělávacího oddělení v kooperaci s dalšími odbornými odděleními Památníku Terezín zajišťovali pro studenty zmiňované vysoké školy obsah seminářů, které se zabývaly úlohou terezínských represivních zařízení v době druhé světové války a seznamovaly studenty s činností Památníku Terezín jako paměťové a muzejní instituce.

Na ediční činnosti Památníku Terezín se vzdělávací oddělení podílelo přípravou čtyř čísel časopisu *Zpravodaj*. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín a zajišťovalo přípravu doplňujících materiálů, umísťovaných na webové stránky vzdělávacích projektů *Za pomníčky* a *Školákem* v protektorátu.

Cílem projektu *Za pomníčky* je dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a masových hrobů na území dnešní České republiky a shromažďování informací o tom, zda jsou v těchto místech instalovány pomníčky či pamětní desky. Projekt si klade za cíl rozšiřovat všeobecné povědomí (hlavně mládeže) o těchto místech tragédií a o dějích, které se na nich odehrávaly. Zjištěné skutečnosti by také měly sloužit odborné veřejnosti, zabývající se místy historické paměti.

Ústřední myšlenkou dalšího projektu nazvaného *Školákem* v protektorátu je přiblížení života mládeže v nacistickém totalitním režimu nejmladším generacím na příkladu školního prostředí a vysvětlení toho, jakým způsobem byli nacistickým režimem perzekvováni žáci a studenti v letech nacistické okupace. Současně jsou vedeni k zamyšlení se nad tím, jak by mohli být postiženi oni samotní, kdyby žili v takovém totalitním režimu. Kromě snahy o zachycení situace v protektorátním školství pracuje projekt také s konkrétními projevy represí proti české školní mládeži, v níž nemalou roli sehrála i policejní věznice v terezínské Malé pevnosti. Hlavním

výstupem projektu je internetová stránka určená učitelům, školní mládeži i širší veřejnosti.

Nadstavbou Školáka v Protektorátu je pak projekt Školákem ve válečných letech, na kterém Památník Terezín spolupracuje s Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského, Institutem Tereziánské iniciativy a Národním institutem pro další vzdělávání. Projekt byl zahájen v září 2015. Jednotlivci (žáci, studenti) a školní kolektivy všech typů škol nacházejících se na území České republiky mohou v jeho rámci badatelsky zpracovávat témata spojená se školním prostředím v českých zemích v letech 1938–1945. Ve školním roce 2015/2016 se do tohoto projektu přihlásilo téměř dvacet kolektivů i jednotlivci z celé republiky. Patnáct z nich pak pod vedením svých pedagogů a odborníků z Památníku Terezín, ale i dalších výše uvedených institucí, zpracovalo scénáře panelů pro putovní výstavu přibližující výsledky jejich výzkumu, jež bude představena veřejnosti v roce 2017.

Pracovníci vzdělávacího oddělení v roce 2016 publikovali své příspěvky v Tereziánských listech a pracovali jako členové grantové komise v organizaci International Coalition of Sites of Conscience, jejímž akreditovaným členem Památník Terezín je. Podíleli se rovněž na nominacích finalistů soutěže ve středoškolské odborné činnosti organizované Národním institutem dalšího vzdělávání, na Cenu Památníku Terezín. Ta byla vůbec poprvé udělena autorovi nejlepší studie v rámci tematického okruhu protinacistický odboj, politická a rasová perzekuce obyvatelstva českých zemí v době nacistické okupace a německý bezpečnostní a represivní aparát na území okupovaného Československa v letech 1939–1945.

DOKUMENTACE A SBÍRKY

Akviziční politika Památníku Terezín je zaměřena na další systematické doplňování všech sbírkových fondů. Těmto fondům je věnována všestranná péče jak z hlediska odborného zpracování, tak jejich uložení a případného restaurování. Cílem této péče je umožnit využívání sbírkových fondů k badatelským, muzejním a výstavním účelům a jejich uchování pro příští generace.

Systematická péče je věnována rovněž údržbě a restaurování areálů a objektů bývalých represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

V chronologické evidenci sbírkových předmětů bylo zapsáno 19 přírůstkových čísel, z toho je 12 přírůstkových čísel fotografického materiálu (150 fotografií, případně negativů) a 7 přírůstkových čísel písemností (54 jednotlivých dokumentů). Přírůstky zaevidované v roce 2016 byly získány darem nebo koupí. Darem byly získány například fotografie z doby osvobození Malé pevnosti Terezín, fotografie z Národního pohřbu, konaného 16. září 1945, a písemnosti z ghetta Terezín (například osobní doklady rodiny Brennerovy). Dále byly zaevidovány negativy fotografií zachycující Heinricha Jöckela po válce, v době jeho věznění v Malé pevnosti, a negativy fotografií z procesu s K. H. Frankem, jejichž autorem je Jiří Lehovec. Tyto negativy byly získány koupí.

V systematické evidenci sbírkových předmětů bylo zpracováno 46 inventárních čísel písemných materiálů. Do pomocného fotografického materiálu bylo zaevidováno 88 přírůstkových čísel, pod nimiž je evidováno 3 816 fotografií dokumentujících současné aktivity Památníku Terezín a 13 nově získaných dokumentárních filmů. Bylo zkontrolováno 1 771 přírůstkových čísel písemností evidovaných v pomocném materiálu. Do evidence projektové dokumentace byla zapsána 4 přírůstková čísla.

Při periodické inventarizaci sbírek bylo zkontrolováno 1 396 inventárních čísel sbírkových předmětů. Pod 182 inventárními čísly z uvedeného počtu jsou evidovány fotografie uložené ve fotoarchivu. Pod zbývajících 1 214 inventárními čísly je evidován listinný materiál, částečně tvořený vzpomínkami bývalých vězňů (101 inventárních čísel), jež jsou uloženy ve sbírce vzpomínek, a částečně ostatními písemnostmi (1 124 inventárních čísel). Při inventuře nebyly zjištěny ztráty ani závažné nedostatky.

Externím konzervátorem bylo ošetřeno 13 kusů fotografií, 902 listů písemností a další materiály.

Dokumentační oddělení navštívilo 52 badatelů, z toho 11 zahraničních. V dalších 32 případech byly žadatelům poskytnuty informace o věznění jejich rodinných pří-

slušníků. Další žádosti o informace, případně o kopie fotografií a písemností, byly vyřizovány písemně (celkem 117).

Dokumentátor pořídil 2 536 digitálních fotografií z činnosti Památníku Terezín (pietní akty, vernisáže výstav, významné návštěvy atd.). V uvedeném počtu je zahrnuto také 455 snímků plánů pořízených ve Státním okresním archivu Litoměřice a v Židovském muzeu v Praze v rámci přípravy výstavy Svědectví o proměnách města – Terezín ve stavebních plánech a dokumentech židovské samosprávy 1941–1945.

Externím žadatelům bylo poskytnuto přibližně 130 listů xeroxových kopií a přes 2 150 skenů.

V rámci realizace plánu tvorby digitální dokumentace na rok 2016 byly pořízeny skeny jmenných listin židovského obyvatelstva Protektorátu Čechy a Morava a dalších seznamů osob, souvisejících s perzekucí Židů v protektorátu. Mimo tento plán byly digitalizovány další písemnosti na základě požadavků odborných pracovníků Památníku Terezín i externích žadatelů. Celkem bylo digitalizováno 135 inventárních čísel, z nichž vzniklo 7 576 skenů. Tyto skeny jsou postupně zařazovány do databáze listinného materiálu, jež je veřejnosti přístupna na internetových stránkách Památníku Terezín.

Ve specializované odborné knihovně Památníku Terezín pokračovalo soustavné tematické doplňování knižního fondu z domácí i zahraniční produkce. Celkem bylo zaevidováno 205 nových přírůstků a realizováno téměř tisíc výpůjček odborných periodik a knižních publikací. Celkem 3 000 knih bylo opatřeno čárovými kódy. Pro sborník Terezínské listy byla zpracována bibliografie knih a článků, které se v roce 2015 zabývaly problematikou, jež je náplní práce Památníku Terezín. Byla připravena prezentace knihovny Památníku Terezín pro odbornou veřejnost v rámci Týdne knihoven v Muzeu města Ústí nad Labem.

Bylo zajištěno přidělení dvou čísel v systému ISBN (International Standard Book Number) pro publikace vydávané Památníkem Terezín.

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Akviziční činnost sbírkového oddělení byla v roce 2016 zaměřena převážně na shromažďování předmětů kulturní povahy z období druhé světové války a předmětů vytvořených bývalými vězni jako reflexe zážitků z doby věznění. Darem byla získána textilní figurka lékaře, kresba kuchyně od neznámého autora z ghetta Terezín a výšivka Štěpána Rappaporta z roku 1943. Dále byly Památníku Terezín darovány litografie Oty Matouška z cyklu Kresby z koncentráku, asambláž bývalé vězeňkyně terezínského ghetta Lízy Scheuerové, notopisy skladeb hraných v koncentračním táboře Buchenwald a triptych Dagmar Calais přibližující utrpení terezínských vězňů. Poválečná výtvarná sbírka byla navíc rozšířena o tři díla Jiřího Sozanského z cyklu Kafilerie a dílo Daniela M. Smetany nazvané Emil Filla píše v Buchenwaldu o svobodě. Zakoupena byla asambláž Aleše Veselého nazvaná Past, perokresba monogramisty

H. K. zachycující výdejnu jídla na dvoře Magdeburských kasáren a soubor dětských kreseb bývalého terezínského vězně Petra Kiena.

Do chronologické evidence bylo zapsáno 64 přírůstkových čísel, která byla zároveň i zpracována v systematické evidenci.

Při periodické inventarizaci sbírek byly zrevidovány sbírkové předměty s inventárními čísly PT 4201 – PT 5700.

Průběžně probíhalo restaurování sbírek. Vlastní restaurátor ošetřil 22 sbírkových předmětů. Externí restaurátoři zrestaurovali a zakonzervovali 45 předmětů (sbírkové předměty, pomocný materiál, nálezy z terezínských púd).

Na základě plánu digitalizace byly vyhotoveny skeny 1 747 inventárních čísel sbírkových předmětů a vyfotografováno 134 inventárních čísel trojrozměrných a ostatních sbírkových předmětů, které nelze skenovat. Fotografie a skeny byly přiřazeny v interní databázi ke 476 sbírkovým předmětům.

Sbírkové oddělení zajistilo badatelské služby pro 56 badatelů, z toho 51 tuzemských a 5 zahraničních. Vedle toho byly písemně poskytnuty informace 35 žadatelům. Badatelům bylo poskytnuto 94 kopií a 444 skenů a fotografií ke studijním, výstavním a publikačním účelům. Vlastním digitálním zařízením si badatelé zhotovili 47 fotografií sbírkových předmětů či jejich kopií. Pro potřeby natáčení dokumentárních filmů bylo poskytnuto 28 sbírkových předmětů. Realizovány byly tři zápůjčky tuzemským institucím a jedna zahraniční zápůjčka do Památníku Buchenwald.

Za pomoci dalších odborných oddělení probíhalo třídění předmětů, které byly nalezeny na území města Terezín při vyhledávání listinných a trojrozměrných předmětů z období terezínského ghetta v objektech bývalých Drážďanských, Vrchlabských a Podmokelských kasáren.

Byly poskytovány materiály a zajišťována odborná spolupráce při repasi stálých expozic umístěných v bývalých Magdeburských kasárnách.

Pokračovalo vyhledávání dědiců autorských práv a získávání povolení k dalšímu užití děl a předmětů (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv.

■ HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín ukončil hospodaření roku 2016 se zlepšeným výsledkem hospodaření v objemu 199 997 Kč. Tohoto výsledku bylo dosaženo dlouhodobými přísnými úspornými opatřeními.

V oblasti věcných nákladů došlo k úspoře ve výši 11 % oproti roku 2015, příjmy z prodeje služeb byly navýšeny o 6,33 %. Zvýšení počtu návštěvníků na úroveň 109,8 % oproti plánu bylo výsledkem odpovědného přístupu zaměstnanců Památníku Terezín k plnění úkolů, včetně udržování dobrého vztahu k návštěvníkům i široké veřejnosti, dodržování zásad odbornosti a angažovanosti při činnosti v odborných organizacích, při vystupování na konferencích, seminářích a v dalších formách vědecké, vzdělávací a osvětové činnosti, včetně vystupování v médiích. To vše přispívalo ke zvýšení zájmu o návštěvu naší instituce a podporu jejích aktivit.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2016 V KČ

Výnosy:

vstupné.....	42 276 083,92 Kč
příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	37 346 441,25 Kč
využití rezervních fondů.....	9 273 144,47 Kč
ostatní příjmy.....	8 478 029,16 Kč
Výnosy celkem:	97 373 698,80 Kč

Náklady:

materiálové náklady a energie.....	9 441 110,32 Kč
osobní náklady.....	42 922 415,51 Kč
ostatní náklady (služby, opravy).....	44 810 175,69 Kč
Náklady celkem:	97 173 701,52 Kč

ROZVAHA (BALANCE)
Sestavená k 31. 12. 2016

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		145 762 563,65	76 739 158,84	69 023 404,81	94 704 971,89
	A. Stálá aktiva		125 640 118,99	76 692 572,59	48 947 546,40	47 341 367,54
	I. Dlouhodobý nehmotný majetek		4 710 879,74	4 504 834,74	206 045,00	29 925,00
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	161 392,80	137 452,80	23 940,00	29 925,00
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 841 342,15	1 841 342,15		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	2 526 039,79		
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	182 105,00		182 105,00	
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051				
	II. Dlouhodobý hmotný majetek		20 929 239,25	72 187 737,85	48 741 501,40	47 311 442,54
1.	Pozemky	031	1 488 099,09		1 488 099,09	1 467 999,09
2.	Kulturní předměty	032	2 237 303,00		2 237 303,00	2 237 303,00
3.	Stavby	021	47 709 086,35	11 646 369,96	36 062 716,39	36 092 862,82
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	35 312 457,69	26 902 339,71	8 410 117,98	7 497 849,63
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00	18 000,00		
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	33 621 028,18	33 621 028,18		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	543 264,94		543 264,94	15 428,00
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052				
	III. Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053				
	IV. Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				
	B. Oběžná aktiva		20 122 444,66	46 586,25	20 075 858,41	47 363 604,35
	I. Zásoby		11 208 155,20		11 208 155,20	10 036 273,00
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	956 603,31		956 603,31	998 818,82
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	10 249 551,89		10 249 551,89	9 035 454,18
9.	Zboží na cestě	138				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
10.	Ostatní zásoby	139	2 000,00		2 000,00	2 000,00
II.	Krátkodobé pohledávky		5 687 166,09	46 586,25	5 640 579,84	23 979 037,99
1.	Odběratelé	311	268 095,00	46 586,25	221 508,75	304 843,75
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	811 164,78		811 164,78	971 048,71
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	7 924,00		7 924,00	
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	7 880,00		7 880,00	62 221,07
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabz. a zdrav.poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341	151 404,00		151 404,00	155 354,00
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344	17 683,00		17 683,00	16 280,00
16.	Nároky na dotace a ost.zúčt. se st.rozpočtem	346				
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	446 998,23		446 998,23	517 950,64
26.	Příjmy příštích období	385	289 507,83		289 507,83	298 139,82
27.	Dohadné účty aktivní	388	3 686 509,25		3 686 509,25	21 653 200,00
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření					
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		3 227 123,37		3 227 123,37	13 348 293,36
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jinné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245			-	
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249				
9.	Běžný účet	241	2 617 538,10		2 617 538,10	12 775 546,36
10.	Běžný účet FKSP	243	390 065,48		390 065,48	299 877,53
11.	Základní běžný účet ÚSC	231				
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225				
15.	Ceniny	263	3 579,00		3 579,00	1 933,00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	215 940,79		215 940,79	270 936,47

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		69 023 404,81	94 704 971,89
C.	Vlastní kapitál		56 461 622,67	64 173 563,33
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		50 899 436,49	49 391 257,63
1.	Jmění účetní jednotky	401	50 800 541,82	49 131 308,80
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	98 894,67	259 948,83
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		5 362 188,90	14 646 744,92
1.	Fond odměn	411	2 187 679,00	4 065 951,00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	409 552,70	338 861,98
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413		9 164,63
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	1 306 859,03	1 566 609,23
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	1 458 098,17	8 666 158,08
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		199 997,28	135 560,78
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493	199 997,28	135 560,78
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		12 561 782,14	30 531 408,56
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		-	-
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
IV.	Krátkodobé závazky		12 561 782,14	30 531 408,56
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	428 554,62	1 133 038,57
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324		
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
14.	Zaměstnanci	331	606 540,00	590 934,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	1 388 759,00	1 150 355,00
16.	Sociální pojištění	336	774 622,00	685 083,00
17.	Zdravotní pojištění	337	332 015,00	293 741,00
18.	Daň z příjmů	341		
19.	Jiné přímé daně	342	216 317,00	175 783,00
20.	Daň z přidané hodnoty	343	784 897,00	596 409,00
21.	Jiné daně a poplatky	344		
22.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
23.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
24.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
25.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
26.	Pevné termínové operace a opce	363		
27.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
28.	Závazky z finančního zajištění	366		
29.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
30.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
31.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	3 733 231,25	21 653 200,00
32.	Výdaje příštích období	383		433,94
33.	Výnosy příštích období	384	2 147 955,39	1 707 380,99
34.	Dohadné účty pasivní	389	1 775 531,88	2 287 471,06
35.	Ostatní krátkodobé závazky	378	373 359,00	257 579,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2016

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
A.	NÁKLADY		97 173 701,52	108 638 655,21
I.	Náklady z činnosti		97 034 052,34	108 438 161,80
1.	Spotřeba materiálu	501	5 233 192,04	5 184 054,73
2.	Spotřeba energie	502	4 207 918,28	4 941 518,90
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	2 633 581,44	2 572 519,73
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506		
6.	Opravy a udržování	511	15 383 078,58	29 604 053,59
7.	Cestovné	512	1 020 568,33	839 886,99
8.	Náklady na reprezentaci	513	324 282,36	236 489,64
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	-18 638,00	
10.	Ostatní služby	518	17 458 754,24	20 841 048,91
11.	Mzdové náklady	521	31 011 827,00	26 914 491,00
12.	Zákonné sociální pojištění	524	10 458 196,00	9 098 379,00
13.	Jiné sociální pojištění	525	86 127,00	74 930,00
14.	Zákonné sociální náklady	527	1 366 265,51	1 247 280,44
15.	Jiné sociální náklady	528		
16.	Daň silniční	531	26 597,00	25 720,00
17.	Daň z nemovitosti	532	8 854,00	8 854,00
18.	Jiné daně a poplatky	538	17 357,72	10 058,29
19.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
20.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541		
21.	Jiné pokuty a penále	542	33 550,00	465 906,00
22.	Dary	543		
23.	Prodaný materiál	544		
24.	Manka a škody	547	8 402,55	2 944,63
25.	Tvorba fondů	548		
26.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 348 302,37	2 804 290,20
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
28.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
29.	Prodané pozemky	554		
30.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
31.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	9 915,00	5 721,25
32.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
33.	Náklady z drobného dlouhodobého hm. a nehm. majetku	558	1 775 016,41	573 724,00
34.	Ostatní náklady z činnosti	549	3 640 904,51	2 986 290,50
II.	Finanční náklady		50 349,18	79 003,41
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	50 349,18	79 003,41
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569		
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		
V.	Daň z příjmů		89300,00	121490,00
1.	Daň z příjmů	591		121490,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	89300,00	
B.	VÝNOSY		97 373 698,80	108 774 215,99
I.	Výnosy z činnosti		58 824 147,78	55 323 914,16
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	46 501 313,80	43 533 986,68
3.	Výnosy z pronájmu	603	457 993,87	1 034 537,95
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	3 295 165,29	3 439 666,65
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609		
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		
14.	Jiné pokuty a penále	642		
15.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		1 710,00
16.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
17.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
18.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		
19.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
20.	Čerpání fondů	648	8 437 649,67	7 210 210,67
21.	Ostatní výnosy z činnosti	649	132 025,15	103 802,21
II.	Finanční výnosy		4 374,03	24 748,61
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	48,91	48,71
3.	Kurzové zisky	663	4 324,01	24 694,92
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	1,11	4,98
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		38 545 176,99	53 425 553,22
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	38 545 176,99	53 425 553,22
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672		
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		289 297,28	257 050,78
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		199 997,28	135 560,78

DARY A PŘÍSPĚVKY V ROCE 2016

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2016 činily celkem 572 480,75 Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrick Mehr a Helen Epstein, Spojené státy americké
- Pojišťovna VZP, Česká republika
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- LEONARD s.r.o., Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Milan Flosman, Česká republika
- Blanka Raclová, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika
- International Coalition of Sites of Conscience, Spojené státy americké
- Katerina Vorcov, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely:

dary na Terezínskou tryznu 2016	66 754,00 Kč
dary na provoz poskytnuté bez udání účelu	19 099,22 Kč
dary na opravy a údržbu	391 598,03 Kč
dary na vzdělávání zaměstnanců	35 399,00 Kč
dary na činnost vzdělávacího oddělení	126 776,00 Kč
dary na výstavu o Haně Greenfieldové	47 469,75 Kč
dary na soutěže vzdělávacího oddělení	6 000,00 Kč
dary na projekt Školákem ve válečných letech	94 152,80 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

POKRAČOVÁNÍ V ODSTRAŇOVÁNÍ NÁSLEDKŮ POVODNÍ Z ROKU 2002 A 2013

- Oprava pohledového zdiva vnějšího opevnění Malé pevnosti.
- Oprava prostor IV. dvora Malé pevnosti – fasády, střechy a skleněné světlíky v celách.
- Oprava Obřadních místností bývalého ghetta.
- Obnova zeleně na Židovském hřbitově.

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE

- Oprava střechy stájí v Malé pevnosti – příprava projektové dokumentace.
- Rekonstrukce objektu v Dlouhé ulici 121 v Terezíně a jeho přestavba na ubytovnu pro účastníky vzdělávacích programů Památníku Terezín – příprava projektové dokumentace.

- Oprava dalších prostor objektu bývalého Kolumbária ghetta, nově zpřístupněných veřejnosti.
- Instalace nového kamerového systému v Muzeu ghetta.
- Instalace klimatizace v prostorách vzdělávacího oddělení v objektu ve Fučíkově ulici 232.
- Instalace klimatizace v prostorách sbírkového oddělení v objektu Muzea Malé pevnosti.
- Běžná údržba všech objektů Památníku Terezín.
- Běžná údržba zeleně v areálech Památníku Terezín.
- Technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí.

VÝHLED NA ROK 2017

- Uspořádání setkání bývalých a stávajících pracovníků Památníku Terezín a otevření výstavy k 70. výročí vzniku Památníku Terezín 5. května 2017.
- Vydání brožury 70 let Památníku Terezín.
- Konání Terezínské tryzny 21. května 2017 a dalších vzpomínkových akcí.
- Instalování 9 krátkodobých výtvarných a dokumentárních výstav.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírek Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na webových stránkách.
- Doplnování databází bývalých vězňů.
- Vydání Terezínských listů č. 45.
- Vydávání čtvrtletníku Zpravodaj, Vzdělávací a informační bulletin.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání výtvarné a literární soutěže pro mládež na téma Je minulost stále živá?
- Pokračování projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a hromadných hrobů v českých zemích nazvaného Za pomníčky.
- Pokračování badatelského projektu určeného žákům škol v České republice s názvem Školákem ve válečných letech ve spolupráci s dalšími institucemi.

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2016

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:

Památník Terezín

411 55 Terezín

Česká republika

Tel.: +420 416 782 225, +420 416 782 131, +420 416 782 442

Fax: +420 416 782 245

e-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz

webové stránky: www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.

Redakční uzávěrka této zprávy: 15. února 2017

ISBN 978-80-88052-07-4